Paradigme de Programare

S.l. dr. ing. Andrei Olaru
slides: Mihnea Muraru si Andrei Olaru

Catedra de Calculatoare

2013 – 2013, semestrul 2

Cursul 8

Clase în Haskell

Cuprins

Motivație

Motivaţie

Exemplu

Exemplul 29.1.

Să se definească operaţia `show`, capabilă să producă reprezentarea oricărui obiect ca şir de caractere. Comportamentul este specific fiecărui tip.

```
1  show 3 → "3"
2  show True → "True"
3  show 'a' → "'a'"
4  show "a" → "\"a\""
```

Motivație

Varianta 1 – Funcţii dedicate fiecărui tip

```
1  show4Bool True  =   "True"
2  show4Bool False =   "False"
3
4  show4Char c     =   "'" ++ [c] ++ "'"
5
6  show4String s   =   "\"" ++ s ++ "\""
```

Motivație

Varianta 1 – Funcţii dedicate – discuție

- Funcţia `showNewLine`, care adaugă caracterul “linie nouă” la reprezentarea ca şir:

```
1  showNewLine x = (show.?. x) ++ "\n"
```

- `showNewLine` nu poate fi polimorfică $\Rightarrow$ `showNewLine4Bool`, `showNewLine4Char` etc.
- Alternativ, trimiterea ca parametru a funcţiei `show*` corespunzătoare:

```
1  showNewLine sh x = (sh x) ++ "\n"
2  showNewLine4Bool = showNewLine show4Bool
```

- Prea general, fiind posibilă trimiterea unei funcţii cu alt comportament, în măsura în care respectă tipul.

Motivație

Varianta 2 – Supraîncărcarea funcţiei

- Definirea mulţimii `Show`, a tipurilor care expun `show`

```
1  class Show a where
2      show :: a -> String
3      ...
```

- Precizarea apartenenței unui tip la această mulţime (instanța *aderă* la clasă)

```
1  instance Show Bool where
2      show True  = "True"
3      show False = "False"
4
5  instance Show Char where
6      show c = "'" ++ [c] ++ "'"
```

- Funcţia `showNewLine` polimorfică!

```
1  showNewLine x = (show x) ++ "\n"
```

Motivație

Varianta 2 – Supraîncărcare – discuție (1)

- Ce tip au funcţiile `show`, respectiv `showNewLine`?

```
1  show        :: Show a => a -> String
2  showNewLine :: Show a => a -> String
```

  Semnificație: *Dacă tipul* `a` *este membru al clasei* `Show`, *i.e. funcţia* `show` *este definită pe valorile tipului* `a`, *atunci funcţiile au tipul* `a -> String`.

- Context: constrângeri suplimentare asupra variabilelor din tipul funcţiei – `Show a`.

- Propagarea constrângerilor din contextul lui `show` către contextul lui `showNewLine`.

Motivație

Varianta 2 – Supraîncărcare – discuție (2)

- Contexte utilizabile şi la instanţiere:

```
1  instance (Show a, Show b) => Show (a, b) where
2      show (x, y) =  "("  ++ (show x)
3                  ++ ",␣" ++ (show y)
4                  ++ ")"
```

- Tipul pereche reprezentabil ca şir doar dacă tipurile celor doi membri respectă aceeaşi proprietate

Clase Haskell

Clase şi instanţe

Definiții

Definiția 30.1 (Clasă).

Mulţime de tipuri ce pot supraîncarca operaţiile specifice clasei. Reprezintă o modalitate structurată de control asupra polimorfismului ad-hoc. Exemplu: clasa `Show`, cu operaţia `show`.

Definiția 30.2 (Instanţă a unei clase).

Tip care supraîncarcă operaţiile clasei. Exemplu: tipul `Bool` în raport cu clasa `Show`.

Clase predefinite

Show, Eq

```
1  class Show a where
2      show :: a -> String
3      ...
4
5  class Eq a where
6      (==), (/=) :: a -> a -> Bool
7      x /= y     =  not (x == y)
8      x == y     =  not (x /= y)
```

- Posibilitatea scrierii de definiţii implicite (v. liniile 7–8).
- Necesitatea suprascrierii cel puţin unuia din cei 2 operatori ai clasei `Eq` pentru instanţierea corectă.

Clase predefinite

`Ord`

```
1  class Eq a => Ord a where
2      (<), (<=), (>=), (>) :: a -> a -> Bool
3      ...
```

- Contexte utilzabile şi la definirea unei clase.
- Moştenirea claselor, cu preluarea operaţiilor din clasa moştenită.
- Necesitatea aderării la clasa `Eq` în momentul instanţierii clasei `Ord`.

Clase Haskell vs. Clase în POO

Haskell

- Clasele sunt mulţimi de tipuri (superclase)
- Instanţierea claselor de către tipuri

POO (e.g. Java)

- Clasele sunt mulţimi de obiecte (tipuri)
- Implementarea interfeţelor de către clase

Aplicaţii clase

Exemplul 31.1 (`invert`).

Fie constructorii de tip:

```
1  data Pair a = P a a
2
3  data NestedList a
4      =   Atom a
5      |   Seq [NestedList a]
```

Să se definească operaţia `invert`, aplicabilă pe valori de tipuri diferite, inclusiv `Pair a` şi `NestedList a`, comportamentul fiind specific fiecărui tip.

invert
Implementare

```
1  class Invert a where
2      invert  ::  a -> a
3      invert  =   id
4
5  instance Invert (Pair a) where
6      invert (P x y) = P y x
7
8  instance Invert a => Invert (NestedList a) where
9      invert (Atom x) =   Atom (invert x)
10     invert (Seq x)  =   Seq $ reverse . map invert $ x
11
12 instance Invert a => Invert [a] where
13     invert lst = reverse . map invert $ lst
```

- Necesitatea contextului, în cazul tipurilor `[a]` şi `NestedList a`, pentru inversarea elementelor înselor.

Problema

Exemplul 31.2 (`contents`).

Să se definească operaţia `contents`, aplicabilă pe obiecte structurate, inclusiv pe cele aparţinând tipurilor `Pair a` şi `NestedList a`, care întoarce elementele din componenţă, sub forma unei liste Haskell.

```
1  class Container a where
2        contents :: a -> [.?.]
```

- `a` este tipul unui container, e.g. `NestedList b`
- Elementele listei întoarse sunt cele din container
- Cum precizăm tipul acestora (`b`)?

contents
Varianta 1a

```
1  class Container a where
2      contents :: a -> [a]
3
4  instance Container [a] where
5      contents = id
```

- Conform definiţiei clasei:

```
1  contents :: Container [a] => [a] -> [[a]]
```

- Conform supraîncărcării funcţiei (`id`):

```
1  contents :: Container [a] => [a] -> [a]
```

- Ecuaţia `[a] = [[a]]` nu are soluţie $\Rightarrow$ eroare.

contents
Varianta 1b

```
1  class Container a where
2      contents :: a -> [b]
3
4  instance Container [a] where
5      contents = id
```

- Conform definiţiei clasei:

```
1  contents :: Container [a] => [a] -> [b]
```

- Conform supraîncărcării funcţiei (`id`):

```
1  contents :: Container [a] => [a] -> [a]
```

- Ecuaţia `[a] = [b]` are soluţie pentru `a = b`, dar tipul `[a] -> [a]` insuficient de general în raport cu `[a] -> [b]` $\Rightarrow$ eroare!

contents
Varianta 2

- Soluţie: clasa primeşte constructorul de tip, şi nu tipul container propriu-zis

```
1  class Container t where
2      contents :: t a -> [a]
3
4  instance Container Pair where
5      contents (P x y) = [x, y]
6
7  instance Container NestedList where
8      contents (Atom x)    =    [x]
9      contents (Seq x)     =    concatMap contents x
```

Contexte

Câteva exemple

```
1  fun1          ::  Eq a => a -> a -> a -> a
2  fun1 x y z    =   if x == y then x else z
3
4  fun2          ::  (Container a, Invert (a b), Eq (a b))
5                =>  (a b) -> (a b) -> [b]
6  fun2 x y      =   if (invert x) == (invert y)
7                        then contents x
8                        else contents y
9
10 fun3          ::  Invert a => [a] -> [a] -> [a]
11 fun3 x y      =   (invert x) ++ (invert y)
12
13 fun4          ::  Ord a => a -> a -> a -> a
14 fun4 x y z    =   if x == y then z else
15                       if x > y then x else y
```

Contexte
Observații

- Simplificarea contextului lui `fun3`, de la `Invert [a]` la `Invert a`.
- Simplificarea contextului lui `fun4`, de la `(Eq a, Ord a)` la `Ord a`, din moment ce clasa `Ord` este derivată din clasa `Eq`.

Sfârșitul cursului 8

Ce am învățat

· Clase Haskell, polimorfism ad-hoc, instanțiere de clase, derivare a unei clase, context.